

Kokašice

Kraj: Plzeňský

Správní obvod: Stříbro

Nadmořská výška: 526 m n. m.

Počet obyvatel: 250

Adresa URL: www.kokasice.cz

Okres: Tachov

GPS souřadnice: 49.878287N, 12.947214E

První pís. zmínka: 1227 (797 let)

PSČ: 349 52

Památky a zajímavosti Kokašice

V obci můžete vidět Hrad Krasíkov (nazývaný též Schwamberg nebo Švamberg), nyní zřícenina, Pomník osvobození Rudou armádou, Pomník selské vzpoury a Boží muka.

Mezi památky patří dům čp. 22 s hrázděným štítem, který byl součástí starého mlýna a pochází nejméně z počátku 19. století. Bývalý panský dvůr, v jehož areálu stávala kokašická tvrz, stával patrně nalevo při cestě do Čeliví. Dnes jeho část zabírá budova bývalé školy.

Při západním okraji obce u silnice, naproti čp. 56 se nachází tzv. Bavůrkův kříž. Jde o kamenný smírčí kříž s reliéfem dvojitého soustředného kruhu. Tento kříž stojí na místě, kde měl Bavůrek ze Švamberka zabít syna plzeňského měšťana Palečka.

Hrad Krasíkov - Švamberg

Vrch s kaplí a zřícenou věží ležícímu západně od Plzně byl osídlen již v pravěku. Stopy osídlení však zanikly při budování středověkého hradu.

Ves Krasíkov položená v místech pozdějšího švamberského dvora je prvně zmiňována r. 1227, kdy ji velmož Kojata odkázal svému služebníkově Marešovi. Brzy pak získal okolní krajinu předek českého rodu Švambergů, Ratmír ze Skviřína, který od r. 1223 zastával úřad komorníka plzeňského kraje. Jeho syn Ratmír užil v r. 1252 poprvé predikátu ze Švamberka Syn Jan připojil v r. 1254 ke svému jménu také tento přídomek. Třetím Ratmírovým synem byl Bohuslav I. Hrad byl založen kolem r. 1250. Jako dalším z rodu Švambergů se po hradě psal Bohuslav II., který byl patrně synem Bohuslava I. Hrad je ve středověku nazýván také Krasíkovem po vsi pod hradem. Za Bohuslava II. je v r. 1342 prvně uváděn i samotný hrad Švamberg s kaplí umístěnou na předhradí. Bohuslavovým nástupcem byl jeho syn Bohuslav III., který zastával funkce u královského dvora. V r. 1357 a znovu r. 1358 podával tento Bohuslav z Krasíkova - Švamberka plebána ke krasíkovské hradní kapli.

Ze čtyř synů Bohuslava III. se na Švambergu připomínají bratři Bohuslav IV. a Bušek. Po jejich smrti spravoval panství třetí ze sourozenců Jan. Po Janově smrti přešlo panství na nezletilé syny Bohuslava IV., jimiž byli Bohuslav V., Hynek řečený Krušina a Jan. Trnem v oku byl husitům především Bohuslav V., který zastával úřad správce Plzeňského kraje. S husity utkal R. 1419 v bitvě u Nekmíře, r. 1420 na Zelené Hoře a v tomtéž roce ještě u Horažďovic. Roku 1421 husité oblehli hrad. Bohuslav se nakonec vzdal husitskému hejtmanu Petru Zmrzlíkovi ze Svojšína. Byl převezen na jihočeský hrad Příběnice a zde uvězněn. Zatímco Bohuslav seděl ve vězení, strhla se o Švamberg další bitva. Příslušníci plzeňského landfrýdu oblehli hrad, který nyní bránila husitská posádka. Té v brzké době přispěchal na pomoc Žižka s pětitisícovou armádou kališníků. V roce 1422 se Bohuslav přidal k husitům. Jeho

pohnutý život ukončil šíp, kterým byl při dobývání rakouského města Retzu zasažen prý přímo do oka.

Hynek Krušina musel Švamberk nakonec od husitů vykoupit V r. 1443 postihl Švamberk požár. Ještě před Hynkovou smrtí byl Švamberk opraven. Hynkův syn byl pokřtěn opět oblíbeným rodovým jménem Bohuslav VI. a zemřel ve vysokém věku, proto po jeho smrti byl naživu již jen syn Jindřich, který také získal hrad Švamberk. Za jeho vlády byla v r. 1510 na hradě vylámána nová studna. Po dosažení plnoletosti se panství ujal syn Jiří Petr, který zemřel již r. 1608 ve věku pouhých 42 let. Posledním žijícím Švamberskem se stal druhý ze synů Jan Bedřich. Bedřichova účast ve stavovském povstání byla komisi ohodnocena na 1.200 zlatých, po jejichž zaplacení byl považován za císařova příznivce. V době třicetileté války vydržoval na Švambersce císařské žoldnéře.

Ve válečné vřavě, která definitivně ukončila život mnoha českých hradů, zanikl také Švamberk. V r. 1646 obsadil zpustlý hrad švédský generál Wrangel se 300 jezdcí, kteří z hradu pustošili okolí. Jan Bedřich zemřel v r. 1659 jako poslední ze Švamberskú žijících na západočeských panstvích a byl uložen do hrobky na Švambersku.

Kaple sv. Máří Magdalény tvoří dnes nejvýraznější dominantu hradního návrší. Nejstarší zmínky o hradní kapli umístěné na předhradí pocházejí již z r. 1342.

Ovčí vrch

Ovčí vrch (696,7 m) tvoří důstojný protějšek památnému Švambersku. Právě odtud se otevírají nejpůsobivější pohledy směrem ke hradu. Své jméno obdržel zřejmě po panském ovčínu, který u jeho paty stával. Majitelka panství Marie Františka z Heissensteinu nechala na bojišti v letech 1680-1681 vystavět kapli Smrtných úzkostí Kristových. Kapli obdařila nadací, z níž byla financována každoroční zádušní mše sloužená vždy 31. května. Kaple, která spadala pod čelivskou faru, byla za Josefa II. r. 1787 uzavřena. V r. 1930 byla kaple na příkaz knížete Löwensteina obnovena. Stavbu vedl knížecí stavitel Hubert Tippmann za stavebního dozoru Jana Korna.

Do daleka viditelná válcová kaple připomínající svým tvarem rotundu nestojí na vrcholu kopce, ale na planině pod hlavním vrcholem.

Nedaleko kaple stojí kamenná mohyla, která je rovněž pomníkem selské rebelie. V minulosti byla na jižním svahu Ovčího vrchu popisována stará šachta. Po přezkoumání oltáře se zjistilo, že jeho sokl byl vystavěn ze stejné antimonové rudy, která byla objevena i v místech zaniklého dolu. Tímto zjištěním bylo stáří lomu datováno do období kolem r. 1680, kdy byla kaple vystavěna.

